HE 8/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle aikuiskoulutustuen, ammattitutkintostipendin ja vuorotteluvapaan lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Seuraavassa vastaus Työllisyysrahastolle esitettyihin tarkentaviin kysymyksiin.

Työllisyysrahaston tilasto toiselta alalta sote-alalle siirtyneistä henkilöistä (7376 hlöä vuonna 2023, joista hyvinvointialueiden osuus 1308 hlöä, rahaston kirjallisen lausunnon liite s. 9–10) saattaa sisältää tosiasiassa sote-alan tehtävissä valmiiksi työskenteleviä henkilöitä, koska tilastointi tapahtuu tuenhakijan työnantajan toimialan perusteella. Esimerkiksi juuri valiokunnan kysymyksessään esittämä tilanne, jossa sairaanhoitajaksi opiskeleva henkilö työskentelisi Helsingin kaupungilla lähihoitajan tehtävissä, näyttäytyisi rahaston tilastoissa alanvaihtajana. Valitettavasti rahastolla ei ole etuuksien toimeenpanoa varten kerätyillä tiedoilla mahdollisuutta selvittää luotettavasti, mikä osuus rahaston alanvaihtajatilastosta sisältää valmiiksi sote-alan tehtävissä työskenteleviä henkilöitä.

Hallituksen esityksessä on puolestaan tarkasteltu koulutussiirtymiä vertaamalla henkilön aiemmin suorittamaa tutkintoa aikuiskoulutustuen turvin suoritettavaan tutkintoon. Tältä osin on myös syytä huomata, että huolimatta siitä, että henkilöllä on sosiaali- ja terveysalan tutkinto, hän ei välttämättä tosiasiallisesti työskentele sote-alan tehtävissä. Tällaisessa tilanteessa sosiaali- ja terveysalan opintoja suorittava henkilö jää tilastoitumatta alanvaihtajaksi. Kumpikaan tarkastelutavoista ei näin ollen anna kokonaiskuvaa alanvaihtajien määrästä.

Työllisyysrahasto katsoo huomionarvoiseksi, että riippumatta siitä, tuleeko opiskelija sote-alan sisältä vai sen ulkopuolelta, noin 10 000 opiskelijaa on vuosina 2022 ja 2023 käyttänyt aikuiskoulutustukea suorittaakseen sosiaali- ja terveysalan opintoja. Aikuiskoulutustuen lakkauttaminen tulee vaikuttamaan tämän joukon mahdollisuuksiin suorittaa opintoja, oli kyse alalle vaihtamisesta tai alalla pysymisestä.

Työllisyysrahasto
Elina Pajula
Johtava asiantuntija